

Nd.

29. Frumvarp til laga

[29. mál]

um breyting á lögum nr. 16 26. febr. 1943, um orlof.

Flm.: Eggert Þorsteinsson.

1. gr.

B-liður 1. gr. laganna fellur niður.

2. gr.

Í stað 1. og 2. málsggr. 3. gr. laganna kemur:

Sérhver sá, sem lög þessi ná til, hefur rétt og skyldu til orlofs i þrjá virka daga fyrir hverja two almanaksmánuði, sem hann hefur unnið næsta orlofsár á undan, og hlutfallslega fyrir skemmri tíma.

Orlofsár merkir í lögum þessum timabilið frá 15. maí til 14. maí næsta ár á eftir.

Í þessu sambandi telst einn þriðji hluti úr mánuði eða meira sem tveir þriðju úr mánuði, en skemmri tími er ekki talinn með.

3. gr.

Í stað orðanna „4% — fjóra af hundraði“ í 4. gr. laganna kemur: 6% — sex af hundraði“.

4. gr.

Aftan við lögini komi svo hljóðandi bráðabirgðaákvæði:

Ríkisstjórnin skal undirbúa tillögur að endurbættu og föstu skipulagi ódýrra og hentugra orlofsferða innanlands og til útlanda með það fyrir augum, að almenningu geti notfært sér þær. Ríkisstjórnin leggi þessar tillögur sínar fyrir næsta reglulegt Alþingi.

5. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Greinargerð.

Á síðasta Alþingi fluttu þrír af þingmönnum Alþýðuflokksins þingsályktunartillögu um endurskoðun orlofslöggjafarinnar frá 26. febr. 1943, m. a. með það fyrir augum að lengja orlofsréttinn úr tveim vikum í þrjár. Þen fremur var í tillöggunni gert ráð fyrir athugun á hentugum og ódýrum orlofsferðum innanlands og utan. Þingsályktunartillaga þessi hlaut ekki afgreiðslu þingsins, og ber að harma það, að slik rannsókn skyldi ekki fara fram.

Flutningsmaður þessa frumvarps telur það höfuðnauðsyn:

1) að orlofsrétturinn verði aukinn úr tveim vikum í þrjár;

2) að b-liður 1. gr. laganna verði felldur niður, en þar er gert ráð fyrir, að hlutarsjómenn njóti ekki að fullu þeirra hlunninda, sem lögini veita öðrum launbegum.

Nú hafa þessi mál skipaðt þannig við lausn hinnar langvinnu vinnudeilu í desember s. l., að i samkomulagi milli verklyðsfélaganna og vinnuveitenda var fallizt á hækjun orlofsfjár og lengingu á orlofsrétti launþega úr 4% — fjórum af

hundraði — í 5% — fimm af hundraði. Þrátt fyrir þennan árangur er vitað af samþykktum fjölmargra verkalyðsfélaga, að þau munu ekki linna baráttunni fyrir framgangi þessara réttinda sinna fyrr en þeim árangri er náð, sem telja verður eðlilegan og sjálfsagðan með tilliti til þeirrar þróunar, er átt hefur séð stað t. d. á Norðurlöndum, en þar hefur nú viðast verið lengdur orlofsréttur úr tveim vikum í þrjár og tilsvarandi hækkun orlofsfjár.

Fullnægjandi réttindi í lögum þessum telja verkalyðsfélögin ekki tryggð fyrr en í fyrsta lagi orlofsrétturinn hefur verið hækkaður samkv. frv. þessu og í öðru lagi jafnframt tryggt, að þessi mál verði ekki samningsatriði milli vinnuvega og vinnuveitenda hverju sinni, heldur verði gerðar tilsvarandi breytingar á orlofslöggjöfinni, og þá jafnframt í þriðja lagi, að lögin nái til allra launþega.

Það er því i senn eðlileg og sjálfsögð þróun þessara mála í nágrannalöndum og sanngirniskröfur launþegasamtakanna, sem gera það nauðsynlegt, að Alþingi samþykki frumvarp þetta, um leið og komizt yrði hjá frekari deilum en orðið er um þetta réttlætismál. Það má og ljóst vera, að framantaldar breytingar eru ekki einhilitar til úrbóta í þessum málum. Með það í huga er 4. gr. frv. sett hér og bráðabirgðaákvæði hennar um, að athugaðir verði möguleikar á, að almenningur geti hagnýtt sér orlofsféð og hvildartimann á sem heilladrýgstan hátt.